

RIIGIKOGU

Pr Kaja Kallas
Peaminister

ARUPÄRIMINE

14.02.2024

Valikabortide riikliku rahastamise kohta

Põhiseaduse kohaselt on Eesti Vabariik kohustatud austama ja kaitsma kõigi inimeste õigust elule (§ 16) ja tegema seda võrdsetel alustel (§ 12).

Paraku on see kohustus jäetud Eesti Vabariigis pikka aega täitmata. Riik on loonud kehtivate seadustega (raseduse katkestamise ja steriliseerimise seadusega) ulatuslikud võimalused valikabortide tegemiseks ehk inimeste sünnieelseks tahtlikuks tapmiseks, vaid Vabariigi Valitsus on aastakümneid ka rahastanud kõiki valikaborte (st ilma meditsiinilise näidustusega indutseeritud raseduse katkestamisi), sõltumata nende põhjusest, aidates sedasi abortide tegemisele aktiivselt kaasa.

Alates 1956. aastast, mil abort Eesti territooriumil nõukogude võimu poolt seadustati, on sel teel enne sündi tapetud rohkem inimesi kui praegusel ajal Eestis elanikke. Paraku on massiline abordipraktika jätkunud ka pärast Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamist ning sellest ajast alates on sünnieelselt tapetud rohkem kui kakssada tuhat inimest. Kuigi iga-aastaselt Eestis sünnieelselt tapetavate laste arv on olnud pikemat aega langustrendis, jätkub tapmine endiselt massilises ulatuses. 2020. aastal tapeti valikabordi (raseduse katkestamine omal soovil, st ilma meditsiinilise näidustusega) teel 3256, 2021. aastal 3125 ja 2022. aastal 3204 inimest.¹

Niisuguste faktide taustal ning pidades silmas, et riigivõim jätab süstemaatiliselt täitmata oma kohustuse kaitsta ühiskonna kõige nõrgemate ja kaitsetumate liikmete kõige põhilisemat põhiseaduslikku õigust, milleks õigus elule kahtlemata on, ei saa rääkida Eesti Vabariigist kui õigusriigist. Olukord on seda näotum, et õiguskantsler on juba rohkem kui 20 aastat tagasi kinnitanud, et põhiseaduslik õigus elule laieneb tõepoolest ka veel sündimata inimestele ning et riigivõimul on kohustust kaitsta ka nende elu.²

Sellega seoses on meil Teile järgmised küsimused:

1. Kas veel sündimata inimestel on Vabariigi Valitsuse käsitluse kohaselt kõigi teiste inimestega võrdne õigus elule? Kui ei ole, siis miks? Milliste muude

¹ Vt https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik_rahvastikusundmused_abordid/RV173/table/tableViewLayout2

² Vt https://elukultuur.ee/app/uploads/2023/03/joks_vastus_ekn-le_abort.pdf

ühiskonnagruppide liikmetel on sellisel juhul põhiseaduslik õigus elule piiratum kui teistel ning kes ja milliste kriteeriumide alusel seda otsustab?

2. Millega õigustab Vabariigi Valitsus ilma igasuguse meditsiinilise näidustusega ehk omal soovil tehtud abortide riiklikku rahastamist VV määruse "Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelu" alusel, olgugi et kuna rasedus ei ole haigus, pole selle katkestamine ilma meditsiinilise näidustusega ka tervishoiuteenus? Kas Vabariigi Valitsus käsitleb normaalset rasedust haigusena?
3. Mida kavatseb Vabariigi Valitsus teha, et tagada veel sündimata inimestele eluõiguse kaitse kõigi teiste inimestega võrdsel alusel? Milliseid õiguslikke samme on plaanis astuda? Ja mida kavatsetakse teha, et tõsta avalikkuse teadlikkust probleemist, eriti noorte seas, kellel seisab laste saamine veel ees? Kas on plaanis käivitada temaatilisi kampaaniaid või algatada hariduslikke programme?

Lugupidamisega

Riigikogu liikmed:

1. Varro Vooglaid
2. Martin Helme
3. Siim Buke
4. Jüri Ojala
5. Ants Gros M
6. Ilmar Lõnneman
7. Kert Kingo
8. Andri Hein
9. Loo Kuning
10. Rene Kallik
11. Henn Põlluaas
12. Marko Helme